

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ТОВАРОЗНАВСТВО НЕПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань № 07 «*Управління та адміністрування*»

Код та найменування спеціальності № 076 «*Підприємництво та торгівля*»

Освітньо-професійна програма *Підприємництво і торгівля, товарознавства та експертиза в митній справі*.

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності № 076 «*Підприємництво та торгівля*»

« 8 » жовтня 2024 р. протокол № 2 .

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 11-17/20-24-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом](#)

Викладач: **Мартиросян Ірина Ашотівна**, доцент кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, кандидат технічних наук

Профайл

Контакти:
miaviva@ukr.net,
0639385555

Освітній компонент викладається на 3_курсі у 1 семестрі

Кількість: кредитів - 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	44	20	24
заочна	20	10	10
Самостійна робота, годин	Денна – 46		Заочна – 70

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Дисципліна "Товарознавство (непродовольчих товари)" поглиблює знання товарознавців-експертів з питань якості та безпечності і формування споживних властивостей непродовольчих товарів. Вивчає класифікацію та асортимент господарських товарів, парфумерно-косметичних і культурно-побутових виробів, також чинники, що впливають на їх якість, методи визначення якості та рівня безпечності, способи ідентифікації, дефекти та вимоги до маркування, пакування і зберігання.

Освітній компонент «Товарознавства одяго-взуттєвих товарів» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонент «Вступ до фаху», «Теоретичні основи товарознавства»

3. Мета освітнього компоненту

Метою вивчення курсу є забезпечення отримання студентами глибоких знань про промислові товари. Формування у студентів системи спеціальних теоретичних знань та практичних навичок з контролю якості та безпечності непродовольчих товарів; оволодіння навичками органолептичного та інструментального методів контролю якості, вивчення поживних властивостей, асортименту і правил маркування та пакування непродовольчих товарів.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Товарознавство непродовольчих товарів» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля](#) та освітньо-професійній програмі [«Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі»](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
 ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
 ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.
 ЗК.13 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.
 СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності.
 СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі
 СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.
 СК 12*. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг асортиментної політики підприємства та вміти адаптувати її до змін зовнішнього середовища.

Програмні результати навчання

1. Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.
5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі.
8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких та торговельних структур.
10. Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.
11. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва і торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці.
15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності за допомогою сучасних методів.
16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.
17. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
21. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в підприємницькій та торговельній діяльності.
- 23*. Вміти формувати ефективну товарно-асортиментну політику.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
1.	Вступ до курсу. Категорія «якості непродовольчих товарів». Споживні властивості. Класифікаційні ознаки та асортиментні групування товарів. Кодування непродовольчих товарів.	2	
2.	Господарські товари з пластичних мас. Загальні відомості пластмаси. Поняття про полімери, властивості та склад пластмас. Класифікація та асортиментна характеристика пластичних мас, що	2	

	використовують при виробництві готових виробів. Способи переробки пластмас у вироби. Дефекти пластичних мас. Асортимент готових виробів. Вимоги до якості та безпечності. Маркування, пакування та зберігання виробів із пластичних мас.		
3.	Товари побутової хімії. Класифікація та характеристика основних видів клеїв. Вимоги до якості. Лакофарбові товари. Асортиментна характеристика. Класифікація і система позначень лакофарбових матеріалів. Споживні властивості та показники якості лакофарбових товарів. Вимоги до зберігання. Засоби для чищення. Синтетичні мийні засоби. Асортимент та вимоги до якості та безпечності.	2	2
4.	Скляні побутові вироби. Загальні відомості. Фактори, що впливають на формування асортименту і споживних властивостей побутових товарів зі скла. Характеристика сировинних матеріалів та їх вплив на властивості скловиробів. Види та властивості скла. Способи формування та декорування скловиробів. Класифікація та асортимент побутових товарів зі скла. Асортимент виробів зі скла. Вимоги до якості скляних виробів. Споживні властивості та показники якості скляних виробів. Норми та дефекти, причини виникнення дефектів та їх вплив на якість готових виробів. Вимоги до маркування, пакування, транспортування та збереження скляних товарів.	2	2
5.	Керамічні побутові вироби. Класифікація та види керамічних виробів. Чинники, що формують якість керамічних побутових товарів. Асортимент керамічних товарів. Сировина та технологія виробництва. Розпізнавальні особливості фарфору та фаянсу. Майоліка та гончарні вироби. Декорування. Вимоги до якості керамічних виробів. Контроль якості побутових керамічних товарів. Дефекти та причини їх виникнення. Сорткування та маркування керамічного посуду. Правила маркування, пакування, транспортування та зберігання керамічних товарів.	2	
6.	Металеві побутові товари. Фактори формування асортименту та споживних властивостей металогосподарчих товарів. Характеристика металів і сплавів, які використовують для виготовлення товарів народного споживання. Види декоративного та захисного покриття від дії корозії. Класифікація і групова характеристика асортименту металогосподарчих товарів. Металевий посуд. Ножові вироби і столові прибори. Приладдя для вікон і дверей, замки. Інструментальні вироби. Нагрівальна та освітлювальні прибори. Садово-городній інвентар. Контроль якості. Дефекти виробів. Правила дотримання товарного сусідства. Вимоги до маркування, пакування, транспортування метало господарчих товарів.	2	2
7.	Парфумерні вироби. Історія виникнення та розвитку парфумів. Сировина та технологія виробництва парфумів. Вплив сировинних матеріалів на споживні властивості парфумерії. Класифікація та характеристика групового асортименту парфумів. Вимоги до якості, маркування, пакування, транспортування та зберігання. Фальсифікація та методи ідентифікації парфумів.	2	
8.	Косметичні вироби. Сировина для виробництва косметики. Вплив сировинних матеріалів на безпечність косметичних товарів. Класифікація та групова характеристика асортименту косметичних товарів. Критерії безпечності косметичних виробів. Споживні властивості та вимоги до якості, маркування, пакування,	2	2

	транспортування та зберігання.		
9.	Шкільно-письмові та канцтовари. Шкільно-письмові товари. Групування асортименту та характеристика шкільно-письмових товарів. Чинники, що формують якість шкільно-письмових товарів. Споживні властивості та показники якості. Канцелярські та офісні товари. Групування асортименту та характеристика канцелярських та офісних товарів. Вимоги до якості, маркування, пакування та умови зберігання шкільно-письмових, канцелярських та офісних товарів.	2	2
10.	Іграшки. Сировина та матеріали для виробництва іграшок. Класифікація та асортимент іграшок. Споживні властивості та показники якості іграшок. Вимоги до якості та безпечності. Правила маркування, пакування та зберігання іграшок.	2	
Всього		20	10

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розпізнавання виду пластмас та оцінки якості	2	1
2	Оцінка якості та споживних властивостей лакофарбових товарів. Товарознавча оцінка якості СМЗ	2	1
3	Розпізнавання асортименту, декору та дефектів скляних виробів	2	2
4	Оцінка якості керамічних виробів за експертним методом	2	
5	Ідентифікація парфумів	2	2
6	Товарознавча оцінка якості та безпечності косметичних виробів	2	2
7	Оцінка відповідності паперу офісного вимогам нормативних документів	2	1
8	Оцінювання якості та безпечності іграшок, виготовлених з різних матеріалів	2	
9	Рішення ситуаційних задач	6	1
10	Підсумкове заняття	2	
Всього за ОК:		24	10

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Пошук та ознайомлення із змістом нормативних документів щодо оцінювання якості та безпечності непродовольчих товарів 1. Ознайомитись із змістом НД, що регламентують якість та безпечність непродовольчих товарів згідно переліку, наданого викладачем 2. Стисло письмово навести основні положення вищезазначених НД	4	6
2	Металеві побутові товари. Письмово оформити у вигляді скороченого конспекту за наступним планом: 1. Класифікація та асортимент 2. Чинники, що формують якість	4	6

	3. Вимоги до якості. Споживні властивості. 4. Умови зберігання та вимоги до маркування та пакування 5. На підставі вивченого матеріалу проаналізувати 3 зразка металогосподарчих виробів. Результати оформити згідно МВ		
3	Меблі. Підготувати презентацію на тему: «Асортимент меблів»	4	6
4	Побутові електротовари і домашні машини 1. Вивчити класифікацію та асортимент провідникових виробів. 2. Вивчити класифікацію та конструкційні особливості електроустановчих приладів. 3. Вивчити принцип роботи побутових вентиляторів. 4. Вивчити правила маркування, транспортування, пакування та умови зберігання електротоварів. 5. Підготувати реферат за обраним асортиментним різновидом	4	6
5	Будівельні товари. Письмово оформити у вигляді опорного конспекту класифікацію будівельних матеріалів та навести окремо асортиментну характеристику. За бажанням підготувати реферати з представлених тем: 1. Сучасний стан світового ринку будівельних матеріалів. 2. Сучасний стан вітчизняного ринку будівельних товарів. 3. Сучасний асортимент будівельної кераміки на ринку України.	4	6
6	Музичні товари. Письмово оформити у вигляді опорного конспекту 1. Загальні відомості про музичні товари. 2. Сировина для виробництва музичних товарів. 3. Групова характеристика асортименту музичних товарів	4	6
7	Годинники. Письмово оформити у вигляді конспекту 1. Асортиментна характеристика годинників. 2. Контроль якості годинників 3. Споживні властивості та функціональні особливості годинників. У вигляді презентації підготувати доповідь на одну з представлених тем: 1. Сучасний стан вітчизняного ринку годинників. 2. Брендіві годинники. 3. Фальсифікація годинників. 4. Ідентифікаційні ознаки годинників. 5. Історія виникнення та розвиток годинників. Сучасний стан виробництва годинників та брендіві марки.	4	6
8	Мисливські, рибальські та спорттовари Письмово оформити у вигляді конспекту 1. Характеристика асортименту товарів для спорту. 2. Мисливські товари. 3. Рибальські товари. Асортиментна характеристика. 4. Транспортні засоби. Вимоги до пакування, маркування, зберігання та транспортування.	4	6
9	Фото та кінотовари Письмово оформити у вигляді конспекту 1. Фізико-хімічна сутність фотографічних процесів. 2. Конструктивні вузли фотоапаратів. 3. Класифікація та асортимент	4	4
10	Радіоелектронні товари Письмово оформити схематично Класифікацію радіоапаратури.	4	4
11	Шкільно-письмові та канцтовари		

	Письмово оформити у вигляді конспекту 1. Хімічний склад сировини для виробництва паперів та картону. 2. Класифікація та асортимент виробів з паперу та картону. 3. Асортиментна характеристика шкільно-письмових товарів Теми рефератів (за бажанням) 1. Сучасний стан іграшок за показником безпечності та надійності на світовому ринку та ринку України. 2. Якість та асортимент сучасних іграшок.	2	4
12	Іграшки Письмово оформити у вигляді конспекту 1. Фактори формування якості та асортименту іграшок. 2. Класифікація іграшок Ознайомитись із змістом Технічного Регламенту, виписати показники та норми безпечності іграшок	2	4
13	Рішення ситуаційних завдань	2	6
Всього за ОК:		46	70

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- модульні контрольні роботи;
- виконання і захист практичних робіт;

Підсумковий контроль – *диференційований залік*.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Лекційний курс*	-	-
Практичні роботи*	45 (9*5)	35 (7*5)
Самостійна робота*	39 (13*3)	52 (13*4)
Усне опитування (семінар)	16	13
Всього	100,0	

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів
Усне опитування – семінар для денної форми

13-16 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
9- 12балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
4-8 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-3 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Усне опитування – семінар для заочної форми

11-13 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
7-10 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
3-6 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-2 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні роботи (денна та заочна форма)

4 - 5 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
3,0 - 3,9 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
2,1 – 2,9 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
1,1 – 2,0 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-1 балів	Практична не виконано або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (денна форма навчання)

21 –39 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена,	відмінно
--------------	---	----------

	надані повні обґрунтовані відповіді	
11 – 20 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
10 – 19 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
6 – 9 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 5 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (заочна форма навчання)

35 – 52 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
21 – 34 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
11 – 20 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
6 – 10 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 5 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;

Наочні: ілюстрація, демонстрація.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод), Самостійна робота(доповіді з презентаціями, індивідуальні навчально-дослідні завдання): робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, складання планової та звітної документації, науково-дослідна робота студентів реферування, конспектування)

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Товарознавство споживчих товарів. Пакування. Митне оформлення.: навч. посібник у 2 частинах. Я.Г. Верхівкер та інші. Херсон: Олді+, 2022, . стор. 17-128
<https://elc.library.onaft.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1836835>
2. Товарознавство споживчих товарів. Пакування. Митне оформлення. Лабораторний практикум лабораторний практикум до виконання лабораторних, практичних та самостійних робіт студентами СВО «Бакалавр» та «Магістр». Я.Г. Верхівкер та інші. Херсон: Олді+, 2021, стор. 6-48 <https://elc.library.onaft.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1688690>
3. Товарознавство непродовольчих товарів.
https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/12759/1/tovarovnavstvo_neprod_tovariv_OKL_2019.pdf
4. Товарознавство (Непродовольчі товари). Частина 1. Товарознавство господарських товарів [Текст] : курс лекцій / М-во освіти і науки України, Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2017. – 139 с. http://elibrary.donnuet.edu.ua/1556/1/2017_KL_Voloshyna_TNT1_bac.pdf
5. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Товарознавство» для здобувачів першого

(бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Укладач: Л.Б. Артеменко. Тернопіль: ТНТУ, 2022. 123 с.
<http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/40726>

Додаткові:

1. ДСТУ 3993-2000 Товарознавство. Терміни та визначення. URL: <https://www.slideshare.net/ViktoriyaKiyko/3993-2000>
3. Про технічні регламенти та оцінку відповідності. Закон України № 2496-VIII від 10.07.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19>
4. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 трав. 1991 р. № 1024-XII. Дата оновлення: 12 лист. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
5. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23 груд. 1997 р. № 771/97-ВР. Дата оновлення: 20.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#)), вимог [ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#)

Викладач /ПІДПИСАНО/ Ірина МАРТИРОСЯН

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри ТПТтаУБ

Протокол від «_7_»_жовтня_____2024 р. №_2_

Завідувач кафедри /ПІДПИСАНО/ Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОПП «Підприємництво і торгівля,
товарознавство і експертиза в митній справі»
доцент кафедри торговельного підприємництва,
товарознавства та управління бізнесом

/ПІДПИСАНО/ Яков ВЕРХІВКЕР